Wist jij dit… over Mollen?

De Helderse Vallei

De mol heeft de latijnse naam*: Talpa europaea.*

Hoe ziet de mol eruit:
Bruin, meestal zwarte kleur met lichtroze poten en snuit. Opvallend zijn de vele korte haren per oppervlakte. De haren zijn niet een kant opgegroeid zoals bij andere zoogdieren: hond, kat. Doordat de haren alle kanten op kunnen, is er minder weerstand bij het graven en keren in de molsgangen. De vacht voelt daardoor fluweelzacht aan.

Leeftijd: kan ongeveer 3 jaar oud worden.
Lengte: 11-16cm, met nog een staartje van 2-4,5 cm.
Gewicht: 65-140 gram.
De mol heeft grote tot graafhanden omgevormde voorpoten, met elk vier vingers en een duim met puntige nagels, waarmee hij uitstekend kan graven.

De mol heeft kleine, slecht ontwikkelde ogen, maar hij is niet blind. Hij heeft een spitse, slurfvormige roze snuit met gevoelige snorharen en tastzenuwen en een klein staartje. Op zijn lange snuit en ook op zijn graafklauwen zitten lange voelharen waarmee trillingen worden opgevangen. Horen door te voelen dus. Een worm die graaft kan zo worden 'gehoord'. Hij heeft geen uitwendige oren en ook zijn nek is niet te zien doordat die zo gespierd is.

Een opgezette mol.

Geluid
De mol maakt vrij weinig geluid. Bij opwinding maakt hij zachte piepgeluidjes en tijdens gevechten een vrij luid geschetter. Verder maakt de mol tijdens zijn zoektochten naar voedsel vrij veel lawaai in de vorm van geritsel met blaadjes.

Actief
De mol heeft 3 momenten per dag wanneer ie 2,5uur achter elkaar actief is: 's-ochtends vroeg, laat in de middag en rond middennacht.
Mollen kunnen goed zwemmen en klimmen. Hoewel ze al wel vanaf het vaste land naar Markenwadden zijn gezwommen, zwemmen ze de Waddenzee niet over naar onze eilanden.

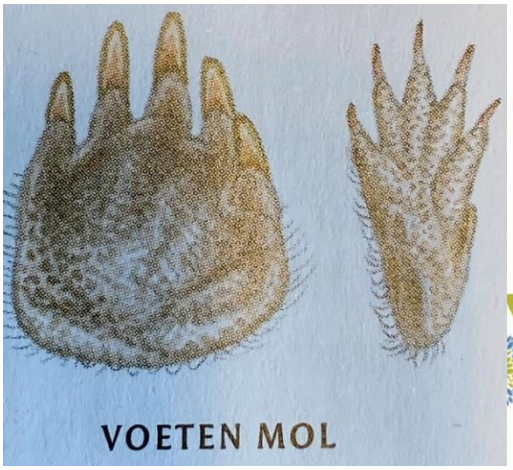

Leefomgeving (= habitat)

De mol leeft het liefst in gebieden met grond waar veel oud plantmateriaal (humus), schimmels en vooral bodemdieren zijn. Daar waar de grond gezond is, kan de mol leven. Hij maakt daar gangen tot ongeveer een meter diep. De totale lengte kan wel 60 meter bedragen! De oppervlakkige gangen graaft de mol wel met een snelheid van 12 tot 15 meter per uur. Tijdens het graven wordt de aarde langs zijn lichaam naar achteren gewerkt en vervolgens naar buiten geduwd. Zo ontstaan de bekende molshopen.

De mol eet uitsluitend dierlijk voedsel. Het gangenstelsel van de mol fungeert hierbij als een val voor ongewervelde dieren; tijdens voedselrondes door zijn gangenstelsel, eet hij de dieren die in de gangen zijn gevallen. Het belangrijkste voedsel is de regenworm. Daarnaast eet hij ook larven, insecten, spinnen of slakken en soms kleine ongewervelde dieren, zoals jonge muizen, of eieren. In naaldbossen eet de mol ook veel kevers. Per dag eet de mol 50% van zijn lichaamsgewicht, wat neerkomt op ongeveer 50 gram. In het voor- en najaar legt de mol een voedselvoorraad aan van levende regenwormen, die worden opgeslagen in ondergrondse kamers. Met een beet verlamt hij de wormen waardoor ze niet weg kunnen kruipen. Wanneer de bodem droog is, komt de mol aan de oppervlakte om naar water te zoeken, bijvoorbeeld dauw.

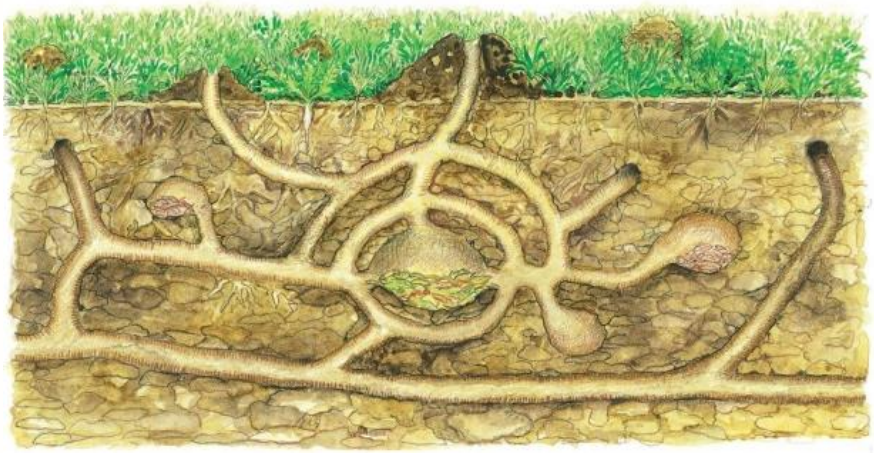

Wanneer de burcht voldoende voedsel oplevert, neemt de graafactiviteit van de mol af. De mol onderhoudt zijn gangenstelsel goed en sluit uitgangen zo nodig van binnen af.

Territorium en verblijfplaats

Een mol maakt in zijn territorium een zeer uitgebreide woning met onder andere loopgangen, jachtgangen en een woonkamer. De mol maakt zijn nest op een diepte van ongeveer 50 cm in een diepe gang. Het nest is 25 cm breed en bestaat uit grassen, bladeren en mos dat het lekker warm houdt. De molshoop bevindt zich bijna altijd aan het uiteinde van deze gangen en zorgt daarnaast ook voor frisse lucht in de vertrekken. Vanuit de woonkamer zijn er vluchtgangen die alle richtingen opgaan zodat de mol genoeg opties heeft om er bij eventueel gevaar snel vandoor te gaan.

Het gangenstelsel van een mol is tevens zijn territorium. De grootte van een territorium van een mannetje beslaat tot 3000 m² en dat van een vrouwtje tot 2000 m². Soortgenoten worden hier op agressieve wijze uit verjaagd, maar de verschillende territoria kunnen elkaar overlappen en gemeenschappelijke tunnels bevatten, bijvoorbeeld naar water. In een open landschap met een humusrijke bodem en bossen met rijke bodems bedraagt de dichtheid 8 tot 16 dieren per hectare. In heidegebieden en op droge zandgronden zijn de dichtheden zeer laag en de territoria groter.

Voortplanting en leeftijd
In de paartijd (februari-april) gaan mannetjes op zoek naar vrouwtjes. Ze verlaten hun territorium en graven lange mollenritten, totdat ze een territorium van een vrouwtje hebben gevonden. Tijdens de paringsperiode blijven die gangen intact.
Mollen zijn geslachtsrijp na 11 maanden. Na een draagtijd van circa 28 dagen werpt het wijfje in het nest in de centrale ruimte 3 tot 6 (soms 2 tot 7) naakte en blinde jongen. De jongen zijn dan 3,5 gram zwaar. Alleen het vrouwtje zorgt voor de jongen. Na 14 dagen hebben de jongen een vacht ontwikkeld. De ogen gaan na circa 22 dagen open, en na 33 dagen verlaten de jongen voor het eerst het nest. Na 4 tot 5 weken worden de jongen gespeend. Na twee maanden zijn de jongen zelfstandig en worden ze verstoten. Ze graven dan een gang loodrecht naar boven en gaan, grotendeels bovengronds, op zoek naar een eigen territorium. Juist op dat moment zijn ze kwetsbaar want ze zijn zichtbaar. Veel worden dan opgegeten…

Vijanden
Onder de grond hebben mollen geen natuurlijke vijanden. Roofvogels, ooievaars, reigers, honden, katten, vossen, hermelijnen en andere marterachtigen zijn bovengrondse vijanden.
Andere doodsoorzaken zijn honger door droogte en verdrinking door overstromingen. Ook vallen er regelmatig verkeerslachtoffers. De grootste bedreiging van de mol is de mens. Veehouders, agrariërs en gazoneigenaren ervaren de gaten, gangen en molshopen op hun grasvelden als hinderlijk. Daardoor vormen allerlei vallen ook een bedreiging voor de mol. In Nederland is de mol volgens de nieuwe Flora- en faunawet sinds maart 2005 niet langer een beschermd dier. Toch moeten we mollen verwelkomen, want het hoort in een gezond ecosysteem en de grond wordt er ook beter van: de gangen brengen veel zuurstof in de grond.

Meer informatie
Nationale Mollentelling sinds 2019.
Luister hier: https://www.nporadio1.nl/natuur-milieu/14996-mollentelling-tien-dingen-die-je-niet-wist-over-de-mol
Bekijk de website van de Zoogdierenvereniging en ontdek meer over de mol en hoe jij ook mee kan doen met de Mollentelling. www.tuintelling.nl

Video's
Herken de mol: youtube.com/watch?v=pLo1lQpMJmc
Geweldadige mollen: youtube.com/watch?v=zXAqntkp7F4
Gravende mol: youtube.com/watch?v=DA7SyPCGc64

Bronnen:

- https://nioo.knaw.nl/nl/mol
- www.tuintelling.nl
- Boek Zoogdierengids (uitgave 2010 knnv)
- https://www.natuurpunt.be/pagina/mol